

KANCELARIA SENATU
BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, dnia 25 lutego 2009 r.

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii
(druk nr 458)**

I. Cel i przedmiot ustawy

Opiniowana ustawa ma na celu objęcie kontrolą prawną substancji o nazwie benzylopiperazyna (1-benzylopiperazyna, BZP), substancji JWH-018 oraz roślin żywych, suszu, nasion, wyciągów oraz ekstraktów następujących gatunków: *argyreia nervosa*, *banisteriopsis caapi*, *calea zacatechichi*, *catha edulis*, *echinopsis pachanoi*, *kava kava*, *leonotis leonurus*, *mimosa tenuiflora*, *mitragyna speciosa*, *nymphaea caerulea*, *peganum harmala*, *psychotria viridis*, *rivea corymbosa*, *salvia divinorum*, *tabernanthe iboga* i *trichocereus peruvianus*. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez poszerzenie wykazu substancji psychotropowych grupy II-P i wykazu środków odurzających grupy I-N, które są zawarte w załącznikach do nowelizowanej ustawy.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Projekt opiniowanej ustawy był przedłożeniem rządowym (druk sejmowy nr 1207). Projekt rządowy polegał wyłącznie na objęciu kontrolą prawną benzylopiperazyny, w związku z decyzją 2008/206/WSiSW Rady Unii Europejskiej. Zgodnie z tą decyzją państwa członkowskie Unii Europejskiej są zobowiązane do podjęcia niezbędnych środków, zgodnych z prawem wspólnotowym, w celu objęcia tej substancji środkami kontroli proporcjonalnymi do zagrożenia związanego z tą substancją.

W toku prac legislacyjnych w Sejmie ustawą zajmowała się Komisja Zdrowia. W sprawozdaniu z prac Komisji (druk sejmowy nr 1547) znalazły się propozycje, które znacznie poszerzyły zakres przedłożenia rządowego. Propozycje te wprowadzają kontrolę prawną wymienionych w części I niniejszej opinii substancji chemicznych i gatunków roślin. W

związku z przedłożonym sprawozdaniem Komisji Zdrowia Urząd Komitetu Integracji Europejskiej (w opinii dołączonej do druku sejmowego nr 1547) podniósł dwie zasadnicze kwestie.

Pierwsza z nich dotyczy tego, że wymienione gatunki roślin nie są ujęte w obowiązujących międzynarodowych wykazach środków odurzających, substancji psychotropowych i prekursorów narkotykowych. Zgodnie jednak z regulacjami wspólnotowymi nie ma przeszkód dla utrzymania lub wprowadzenia przez państwo członkowskie na swoim terytorium wszelkich krajowych środków kontroli, po zidentyfikowaniu przez nie nowej substancji psychotropowej. UKIE zwrócił uwagę, że jeśli wymienione gatunki roślin są nową substancją psychotropową (do zweryfikowania tego faktu konieczna jest jednak wiedza specjalistyczna) i jeśli stwarzają zagrożenie dla zdrowia publicznego, to możliwe jest objęcie krajowymi środkami kontroli substancji wyekstraktowanych z tych roślin.

Druga kwestia to podniesienie zarzutu naruszenia art. 28 Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską (TWE), który konstytuuje zasadę swobodnego przepływu towarów. Zarzut ten powstał "wobec braku informacji czy wymienione rośliny mogą być lub są używane w produktach rolnych i spożywczych, a także towarach nieprzeznaczonych do spożycia legalnie wprowadzonych do obrotu w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej. Produkty znajdujące się w obrocie, w wyniku ich legalnego wyprodukowania w innym państwie członkowskim UE lub legalnego importu z państwa trzeciego, powinny być, co do zasady, dopuszczone do swobodnego obrotu w Polsce." Każde państwo członkowskie Unii Europejskiej może wprowadzić ograniczenia w swobodnym przepływie towarów, o ile spełniają one warunki określone w TWE oraz w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich.

W konkluzji UKIE wskazał, że w kontekście przedstawionych powyżej argumentów oraz w związku z brakiem analiz naukowych w zakresie niebezpieczeństwa stosowania wymienionych gatunków roślin, opiniowane regulacje ustawowe są sprzeczne "z prawem UE w takim zakresie, w jakim wprowadzane środki ograniczające swobodny przepływ towarów nie są proporcjonalne do założonego celu, tj. ochrony zdrowia publicznego."

Opiniowana ustawa została uchwalona na 35 posiedzeniu Sejmu w dniu 12 lutego 2009 roku, w kształcie zaproponowanym w sprawozdaniu Komisji Zdrowia.

III. Uwagi szczegółowe

Opiniowana ustawa nie budzi zastrzeżeń legislacyjnych, należy jednak wyjaśnić wątpliwości zgłoszone przez Urząd Komitetu Integracji Europejskiej, przedstawione w pkt II niniejszej opinii.

Agata Karwowska-Sokołowska

Główny legislator